

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANTO-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DÍJJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszbetűvel vagy körzettel ellátott hirdeményekért termékek szerint minden négyzet centim. után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szókratészek.

Ezerötszáz esztendeje éppen, hogy az antik világ legnagyobb bölcselőjét, Szókratészt, aki Ciceró szavai szerint a „filozófiát lehívta az égből a földre“, az ő testül-lelkeztül megromlott kora, a szofistahad, vak örvényessel halálra ítélte . . . 1500 esztendővel ezelőtt tehát a böleset megölték a buták — hány ezerszer ismétlődött ez azóta — ámde a szellemet, mivel hogy ahhoz tompa eszköz a legélesebbre kifent acél is, meg nem ölheték. A „*gnóthi sze auton!*“ az „ösmerd meg tenmagadat“, amely szókratészi mondásban az isten lelke nyilatkozott meg, nem volt a Szókratész porlandó részével elhamvasztható. Az isteni morálnak az a hatalmas revelációja a „koporsóból kitört“ és megostromolta és megostromolja minden időközön át a vele ellenkező etikai világrendjét az emberiségnek.

Másfélezer éves fordulóján az idők rendjének emelvénye hát ki és föl sziveiteket az élet piaci zsvajából és — kérlek — ne csak halljátok, de szíveljétek is meg amiket tinektek, okulástokért, im' elmondandó lesztek. *)

A társadalom ítélőszéke előtt alig ha van valami elitelendőbb annál, mint mikor valaki azt akarja elhíttetni önmagával és éreztetni embertársával, hogy ő, az a valaki, nemesebb anyagból van gyúrvagyártva, mint az a másik „az isten képére formált hasonlatosság.“ Ez egy önteltség, amit az életkörülmények már a születéstől, az első eszméletre gerjedéstől otlogatnak abba a valakibe.

*) Csupa fül s figyelem vagyunk, kedves Kátó bátyánk, s csak arra kérjük: emelje szavát ily fontos beszédre minél gyakrabban; lelki okulásunkra mondjon „rég dalt — régi dióségről“ és költögesse társadalmunkat a nehéz, kábító álomból, mely ólomsúlylyal nehezedik szempilláira.
Szerk.

TÁRCA.

Szappanbuborék.

— Tiszavidéki történet. —

Olyan öröme lett a jó Berkes Mihálynak, mikor a vén Bimbósné kivallotta neki a meglepő, váratlan hírt, hogy csaknem kiugrott a bőréből!

Nem lelt dolgot a ház körül; nem izlett neki a munka. Csak tett-vett ide s tova holmi-egymást, de nem volt annak semmi látszatja. Oda szaladt a kerítéshez s átkiáltott a szomszédban lakó özvegy Farkasnéhoz, ki a ház alatt kendert tilott:

— Ugy-e megmondtam? Látja, eljön már, nem huzalkodik tőlem! Tudtam én ezt előre! A fekete Agni a multkoriban is kivetette a kártyáján, hogy hát úgy lesz, a hogy lesz!

Farkasné furdalta a titok. Kinyitotta a két fülét s úgy hallgatta az örömtől derült arcú szomszéd beszédét, ki gyors lélekzetvételrel haladt végig a hír elsorolásán. El-elszaladt egy kis időre, meg visszatért, hogy tovább beszélje az örvendetes valót.

— Tudja, mikoriban Keezer Miklós bátyámmal megkértem volt az elmúlt farsangon, nagyot kacagott. Azt mondta: talán bizony bolond vagyok, hogy elmémbe vések ilyen gondolatot? Kap ám ő gazdagabbat, olyant, aki mellett uriaszony lesz. Ugy ám! Ez volt a fe-

Az meg egy másik fajtája az önteltségnek, egy másik valaki, mikor az élet kedvezései közepett egy emelettel magasabbnak képzelet magát a „törpe halandók“ társadalmi földszintje fölött.

Az is, ez is, a két fajta valaki, meg a hozzájuk hasonló istenteremtések, amint látom magam előtt pöffeszkedő lengedezőseikben, „kiket hívság hordoz bolond taligáin“ eszembe juttatja azt a természeti nagy igazságot, amit szókratészi lelkületű Verseghy Ferencünk oly találóan fejezett ki epigramájában:

Nézd a buzakalászt! büszkén emelkedik az égnek
Mig üres — és ha megért, földre konyítja fejét.
Kérkedik éretlen kincsével az iskola-gyermek:
Mig a teljesesü böles megalázza magát.

Nos hát, az a pöffeszkedés, az a prepotencia a társadalom levegőjét fojtóvá, betegessé teszi, mert sok emberre úgy hat az a gögös viselkedés, mint a „comma bacillus“ — besziva, elnyelve megmételvez.

És azokkal a pöffeszkedőkkel szemben sok-sok ember megalázkodik, meghunyászkodik, mert nem képzelheti, korlátoltsága nem engedi képzelni, hogy az a valaki, az az „üres buzakalász“ effektíve is oly nagy értékű, mint aminőnek magát árulja. És a gögnek épp ebben nyilvánul vésszes hatása a társadalomra, hogy t. i. elbűvölő hatást gyakorol a szellemi rövidlátóságban leledző emberre — ilyen a legtöbb — aki azután eltörpül, szinte megsemmisül a gög előtt, emberi méltóságából kivetkőzik s hajlandóvá lesz a „legalázatosabb szolgálásra“, a szolgálai talpnyalásra.

Nem úgy a művelt ember. Erre nézve, evvel szemben az a megszemélyesült gög vérg sértő és kihívó hatást gyakorol. Egy igazán művelt ember, akit a gög, a pöffeszkedés ignorálni, lenézni akar, úgy érzi magát, mint akit arcul ütöttek. Az így megérintett jellemes ember pedig nem tűri zsebre dugott kézzel a sértést, hanem ha-

lelet. No, tudja, szomszédasszony, rátartós egy kicsit. Eppen azt szerettem benne:

— Hát most már aztán elmegy hozzád? tudakolta Farkasné.

Nem szopta tán az ujjából a vén Bimbósné? El bizony! Az én feleségem lesz a falu — mit beszélék — az egész Tiszavidék legszebb leánya. Eddig is eljött volna, de tartott az anyámtól. Nagyon nehéz természetű volt; nyugodjék békével! . . .

Mintha ezer gép lüktetne a jó emberben, úgy érezte magát. Ide is nézett, oda is tekintett s mindenütt hiányt látott. Milyen az a koesi? Hisz ebben hordom én a drágámat! Hát ez az udvar? En teremtem, hát aranyos lábaival ilyen udvaron taposson végig? Mit mondana a drágám, kit olyan nagyon szeretek?

Meg is hagyta a „sánta Miskának“, ki szolgálaképpen működött nála, hogy olybá tegye az udvart, akáresak egy pohár. Ne legyen azon egy szalmaszál, de még egy lószőr sem.

Aztán megint Farkasnéhoz futott.

— Farkasné lelkem mit szól hozzád? Azt az én házamat ki kellene meszelni! Mióta a megboldogult édes anyámat kiköltöztettük belőle, nem volt, ki rajta hagyta volna keze szennyét. Meszelje ki, áldja meg az Isten! Megfizetek érte „pontomosan“, . . . Olyan házba csak nem hozhatom az én drágámat!

Bámult a falu népe, de legjobban bámult Miska, hogy ugyan mi szél üthetett az ő gazdájához? Hogy meszeltet, takarított, hoz rendbe mindent! Eddig esendesen megtudott legény-

sonlóval felel, csak hogy legalább is egy fokkal hatásosabban.

És erre fel is van jogositva. A gög, mely az areulesapást csak érezteti mintegy, megérdemli, hogy moraliter arcul csapassék.

Fájdalom, hogy a társadalom csak úgy hemzseg a sok gögös embertől. Csak úgy rajzik, mint a hernyókból lett pillangó, mely épp mostanában rakja le tojásait.

Van-e ellene védekezés mód? Van, mint a hernyó ellen: a gondos előrelátás.

Tudja mindenki, hogy az igaz egyéni nagyságnak különös ismertető jele: a nyájas, udvarias, őszinte, önérzetes, nyílt és bátor érintkezés az emberekkel. A tette nagyság, a személyes gög szignaturája: a fauyar, kimért, tétovázó, zarkózott és szinte gyáva szembenezés. Ezekre való figyelemmel nem nehéz, sőt egész könnyű dolog meghatározni, hogy a társadalomban melyik ember mennyit ér és hogy ki kicsodás?

Én azt hiszem, hogy e nézőpontok szerint nem nehéz meghatározni mennyit ér az egyik meg a másik fajta ember a művelt társadalomban. Ha pl. látsz mellet fesztitve, főt mereven tartva, vállakat felzsugorítva, lépéseiben méltóságot szenvedlegve az utcán veled szemközt jönni, nem is jönni, de fütörészve imbolyogni egy „társadalmi nagyság“-ot, ki olyan hatást gyakorol reád, mintha volna a „rimaszombati csutora fölhalálója“ s ki, ha ugyan illedelmes köszönésetet kegyes viszonzni, teszi azt olyan fönséggel, mintha volna valami földi istenség: ismerd fel benne a Verseghy-féle üres buzakalászt, vagy ha jobban tetszik az Ezópus fölfuvalkodott békáját, a léha ürességet, a parazitát, aki bizonyára csak azért hordja oly fennen csipesszel fölnyergelt orrát, mert pihe-könnyű egyéni értékét a szerencse szele fölsodorta a képzelt

kedni, még csak kocsmába se virtuskodott soha. Most meg vénségére — mert már lehet vagy harminc esztendő — egyre huzatja a cigánynyal. Tán biz' uram boesá' az esze kezdi cserben hagyni!?

De még nagyobb lett a bámulat mikor vasárnap kihirdette a tiszteletes ur az új párt.

No ni! Hallott ilyet valaki? Hát az a Hetyke rátartós Somos Erzszi mégis csak a Berkes Mihály nyakára varrta magát? Ejha! Ugyan mi ütött a kevély Somos Pálhoz? Hiszen jegyzőnének szánta a leányát, s kikacagták Berkeszt ezelőtt két évvel: Hát nem csuládatos dolog ez?

Azt persze senki sem tudja, hogy a gögös Somos Pált milyen nagy csapás érte a két év leforgása alatt; hogy legszebb reményei hullottak szét, mint a dércsipett virág szirmai.

Bíró volt ő kegyelme már régóta a faluban. Fesztített mellet, gögös felfuvalkodottsággal osztotta a parancsot. Nem volt kitől tartania, ha olykor nem is járt el a törvény szerint. Jó embere volt a jegyző s könnyen megértették egymást.

A jegyző mindennapos volt bíró uram házábanál s erősen tette a szépet a nagyravágyó Erzsinek. Biróné asszonyom már ugys tekintette a jegyzőt, mint egyik családtagot. Nem is csinált titkot a nagy szerencséből. A jegyző ur meg ügyesen tudta felhasználni a szeretetnyilvánulást. Mindig akadtak nála „pillanatnyi zavarok“, mikor száz forintra volt szüksége. Somos Pál híven aláirogatta a váltókat, Erzszi meg

nagyság ugorka-fájára. Ha azonban látsz valódi nagyságot, ki veritékes, érdemes munkával önmaga építette meg azt a magas talapzatot, melyre a méltánylat és a tisztelet padkái fölemelkedett, — fogod tapasztalni, amint számtalanszor tapasztaltad is, hogy — folyton tartó csodálatodra — ő vesz tégedet, a „minorum gentium”-hoz tartozót előbb észre s ugyancsak serénykedjél, ráadásul még ügyeskedjél is, ha neki a megsüvegelésben elébe akarsz vágni. Mert a valódi nagyság az ő nagyságának tudatát nem hordja önmagában, vagy ha igen: azt idomított külső pózokkal el nem árulja.

Az igazán művelt emberi természet sajátja az, hogy ha személyes érdemeinek lajtorjáján mentül magasabbra hágott, annál inkább érzi: mennyire megbecsülendő a személyes érdem és megbecsülendő az aki ő utána, vagy feléje hasonló uton-módon szerényül törekszik.

Ugy van azzal is, az igazi műveltség-gel, mint a valódi bölcseséggel. Jelszava: *alázkodás!*

Szókratész is, lám, az antik világ legnagyobb bölcse, hogyan ébredt tudatára annak, hogy ő a legnagyobb bölcs? Meggyőződött róla. Elment azokhoz a pöffeszkedő, ágáló bölcsökhöz, kik magukat szintén valami „csutora” feltalálóinak tartották. (Régen volt, akkor még Rimaszombatnak híre sem volt.) Nos, hát fölkereste őket, mindegyiküket a saját otthonában, (ahol legerősebbnek érezhették magukat) s kérdéseket intézett hozzájuk, — amikre önagságaik (?) feleltek is igen könnyedén, igen határozottan, hanem annál ostobábban. Ekkor látta be *Szókratész*, hogy ő amazoknál mégis bölcsőbb, mert ő belátta, hogy semmit sem tud, azok ellenben azt hitték, hogy ők már mindent tudnak.

És higyjétek el nekem, hogy tudás dolgában többet fog még köszönni ez a világ a szerény *Szókratész*oknak, mint köszönni oka lenne a szerencse pöffeszkedő léghajósainak.

Különben is *Andrée* óta a széjjel bélelt fennhájókra szomorú sors vár.

Uraim! tisztelet és megbecsülés a szerényeknek!

Kató.

Szervezkedjünk, — de lépésről-lépésre.

Örömmel olvastam a „Zemplén” folyó évi 22-ik számában *Szmrecsányi János* t. barátom közleményét, melyben minket bodroközietek szervezkedésre hív fel abból a célból, hogy a szociális mozgalom alkalmából felszínre került beteges állapotokat bizottságok útján közelebről tanulmányozzuk és orvosoljuk.

híven elutasított házuktól minden kérést.

— Majd biz ő paraszthoz megy, mikor uriaszony lehet! — mondta lenézően.

A szerelmes szívű *Berkes Mihály*, aki mióta édesanyja feltalálta a tulvilági boldogságot, egy bugafővel maradt a gazdaságban, nem tudott nősülni. A mióta *Erzsi* elutasította, úgy érezte magát, mintha üres kihalt lett volna minden. Jöhetett a tavasz, hozhatott virágot; az ő szeméből csak bánat csillámlott! Nehéz, sajgó keserűség árasztotta el szívét azért a leányért, ki az ő számára elérhetetlen.

Régóta szerette már a szép *Somos Erzsit*, titkon, epedően. Hosszan tartó megfontolás után határozta el magát, hogy megkérte. Talán előre is remélte, hogy elutasított, mert éppen nem lepte meg, mikor *Kenes Miklós* kijelentette előtte a lesújtó hirt.

— Édes öcsém! most már mást keress magadnak, mivelhogy *Somosnál* szállást úgy sem adnak!

Két év mult el ez idő óta. Hosszu nehéz teherrel járó két év *Berkes Mihályra* nézve. Szívében ott maradt a szerelem szuró tövise. Beszélhetett ott édesanyja, hogy így, meg úgy ideje lenne már, ha feleséget hozna a házhoz, *Berkes* hallani sem akart erről.

— Az enyém lesz még ő! . . . A szívem dobogja; a lelkem azt mondja. Akármerre menjek, az ő arca kísér! . . . Várom még utána . . .

Két év mulva aztán meg is hozta *Bimbósné* az örömhirt.

Ezt az eszmét t. barátom még a f. é. márc. 8-án *Perbenyiken* tartott értekezlet alkalmával felvetette, keresztülvitele már akkor egyéretelemmel elhatározott s így annak életrevalóságához s célszerűségéhez úgy a nép, mint asaját érdekünk szempontjából, semmi kétség nem fér: itt csupán az a kérdés merül fel, hogy melyik időpont legalkalmasabb ez eszme megvalósítására. Nekem szándékomban van *Bodroköz* értelmiségét a további teendők iránt szükséges megbeszélésre összehívni, de a felvetett eszmét én részéről az aratás befejeztéig nem bolygatnám, mert az esetleg alkalmas volna a nép körében oly igények táplálására, melyek az aratási munkát megnehezítenék. Aratás után összehívnék azonban egy konferenciát, a midőn a bizottság terjedelmét és módjait megbeszélnek s kiki elmondhatná véleményét, hogy azután egyesült erővel munkálkodhassunk.

A „Zemplén” f. é. ápril. 3-iki számában saját részéről felállítottam egy programot, melynek sorozatából egy már legközelebb teljesebbé megy: a népkönyvtárak felállítására; sok teendő vár reánk, de azt csak *lépésről-lépésre* kell végeznünk, mert a ki sokat markol, keveset fog s az orvoslások közül azoknak kell elsőbbséget adni, melyek természetüknél fogva a kívánt hatást hamarabb előidéznek. Ilyeneknek tartom én a *hitel- és fogasztási szövetkezetek* létesítését, nemesak azért, mert ez nagy anyagi előnyökkel jár, de hogy alkalom adassék a népek a *jóra való szövetkezésre* is; most a nép felismerte a szövetkezés erejét s azt képes lett volna a legrosszabba is felhasználni; legelső dolog tehát most egyesíteni őket a jó célok érdekében, hogy rejtett szándékaik önként megszűnjenek az öntevékenységek öntudatos kifejtésére által. A szövetkezetek bámulatos eredményeket mutatnak fel a külföldön, Német-, Franciaország s különösen Angliában, mert nemesak az uzorától mentik meg a kisebb existenciákat, de takarékosra is ösztönzik őket s mindezen felül a magántevékenység érvényre jutása s állandósítása által tagjaikat erkölcsi tekintetben oly magasra emelik, hogy a szociális tanok szélsőségeitől utálattal fordulnak el; s tekintettel arra a körülményre, hogy a szövetkezetek mindenütt az *értelmiség közreműködésével* jönnek létre s állanak fenn, az azok iránt érzett bizalom is a folytonos érintkezés által helyreáll és megerősödik.

A szövetkezetek létesítését tartom én tehát a legközelebbi jövőben első teendőnek s e célból június hó közepe táján értekezletet szándékozom összehívni. — Addig is igyekezzék mindenki *saját körében* ez ügynek barátokat szerezni, mert a szövetkezeti eszmének csupán megkedveltetésével is már *nagy haladást* teszünk.

A többi teendőre s így a t. barátom által felelevenített eszme megvalósítására is *később* fogunk rátérni s újból hangsúlyozom, csak *lépésről-lépésre*, mert ezt a kérdést nem szabad többé elaludni hagyni s számolván a fajunkban rejlő ama tulajdonsággal, hogy a komoly kérdések iránt is hamar lelkesül, de hamar lohad is — folyton tápot kell nyújtani az érdeklődésnek s az orvoslások alkalmazását hosszabb időre kell beosztani, hogy az értelmiség folytonos érdeklődése és tevékenysége biztosítva legyen s a nép jogos igényei is folytonos táplálékot nyerjenek.

Perbenyik, 1898. június 4.

Gf. Mailáth József.

— Hahaha! No, *Mihály* öcsém, előttem a leány vedd el, ha tetszik! . . . Beadta derekát a kevély familia! . . . Azt üzeni *Sipos Pálné*, hogy mennél el estve, szívesen látnának a házuknál.

Berkes Mihály nézett, bámult csodálkozó arecal a beszédes asszonyra. Nem akarta hinni, hogy az ő régen epedett boldogsága oly közel van. Csak egy lépést kell tennie s azonnal elérheti.

— Ugyan mit beszél néném? — monda kételkedve.

— Az igazat, öcsém, úgy éltesen az Isten! Hát nem tudod: mi történt?

— Persze hogy nem tudod! . . . No a drága jegyző szépen kitért velük! . . . Tudod-e, hogy hatszáz forintja bánta meg a bíró urnál a pajtáskodást! . . . Elszökött a jegyző ur és ki kellett fizetni a tartozását.

Bánta is ezt *Berkes*! Egy ígét sem értett a szapora nyelvű asszony beszédéből. Csak egy szép leányarc lebegett előtte tündérfényességben.

— Hát jól van! Mondja meg néném nekik: elmegyek, ha hívnak. . .

Szívesen is fogadták *Somosnál*. El sem bocsátották, míg jegyet nem váltottak. A jámbor *Berkes* átölelte édes boldogságát. Bűvölő szemében elmerült a lánynak s nem tudta: mit beszél a nagy öröm miatt.

Erzsi is mutatta a nagy szerelmet. Oda-hajlott a dobogó szívű legény vállaira s úgy en-

Vármegyei ügyek

A közigazgatási bizottság rendes havi ülését legközelebb jún. 7-én d. e. 9 órakor tartja.

Jól megérdemelt nyugalom. *Thomán Dávid* dr., tb. vármegyei főorvos, a homonnai közkórháznál kiváló szaktudománytal, nemes emberszeretettel és példás kötelességtudással betöltött főorvosi állásáról, előrehaladott korára hivatkozva, beadta lemondását, amit a vármegye közönségének legutóbb tartott Közgyűlése öszinte sajnálattal vett tudomásul és főispánunk ömeltósága indítványára a távozó főorvosnak előismerést szavazott, egyszersmind bizalmi szavazatát j.-könyvbe foglalni rendelte. — A klasszikus műveltségű, arisztidési lelkületű főorvos, igen tisztelt bátyánk s barátunknak kívánjuk, hogy „memor pristinarum virtutum” visszatérendő legteljesebb szellemi és testi frissességben még igen sokáig élvezhesse a jól megérdemelt nyugalmat!

Községi számadások és költségvetések. melyek a legutóbb tartott vármegyei közgyűlésen jóváhagyást nyertek, a következők: *N.-Kázmér*, *Lasztócz* és *Kolbása* (94 és 95); *havai körjegyzőség* (95 és 96); *O.-Liszka*, *M.-Zombor*, *Monok*, *radi*, *trautzonfalusi*, *ladmőzi* és *ezéki körj.* (96); *Tokaj*, *Tállya*, *N.-Mihály*, *M.-Zombor*, *Ónd*, *Homonna*, *Kesznyéten*, *T.-Harkány*, a *girinési*, *butkai*, *sajó-hídvégi*, *b.-olaszi* és *b.-kisfaludi körjegyzőségek* 97. évi számadásai, — továbbá *T.-Lucz*, *Megyasszó*, *Biste* és *O.-Liszka* községek, ugyszintén a *szécs-polyánkai*, *varannai*, *kelesei*, *trautzonfalusi*, *agárdi*, *sztarinai*, *b.-ujlaki*, *ulicsi*, *leleszi*, *füzesséri*, *e.-horvát* és a *bereczkii körjegyzőségek* 1898. évi költségvetései — végre *Szalók* községnek 98. évi pótkölségvetése.

Az országos iskola-egyesület értesítette a magyar nyelvet és népnevelést *Zemplén-vármegyében* terjesztő egyesületet, hogy a székes főváros részéről tett *Andrássy-alapítvány* évi kamatát, 400 ftot, az olyan tanítók megjutalmazása céljából, akik magukat a magyarosodás terjesztése dolgában kitüntették, az egyesület választmányának, legjobb belátása szerint való fölhasználás végett 1898. évre is átengedte.

A tanítók jutalmazására 300 ft jutalomdíjat szavazott meg a magyarosító egyesület közgyűlése, saját pénztárából.

A vármegyei közmívelődési pótadó a f. évben 0.5%. A pótadónak 1899-ben 1%-ra leendő fölemelés iránt folyamodást intézett közmívelődési egyesületünk a vármegye közönségéhez.

Székhely-változás. A vármegye alispánjának f. évi 6951. szám alatt kelt határozata alapján a körjegyzői és anyakönyvi székhely *Nagy-Azár*ból *Szécs-Keresztur* községbe helyeztetett át.

Az uzóra ellen. A m. kir. igazságügy-minister leiratában értesítette a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a vármegye területén elharapózott uzóra ellen a bűnvádi eljárásnak hivatalból leendő szorgalmazását az 1883. évi XXV. t. cz. 10. §-a értelmében elrendelte és e végből az illetékes hatóságokat utasította.

gedte lehullani szőke fürtjeit ennek arcához. Értett hozzá, hogy bódítson, lépre kerítsen valakit. Pedig titkon most is azért epedett, ki távol jár a falutól s szőke, bujkálva igyekszik kikerülni a hatóság kezét.

A jegyesek kihirdették már három ízben, *Berkes Mihály* rendbehozatta a házat, az udvart. Egyre ott settengett s biztatgatta *Farkasné*, hogy csak szép fehérre meszelgessen ki mindent. Ne legyen kifogása az ő kedves galambjának.

Hétfőn estve már hozzáláttak *Somosék* házában a lakodalmi előkészületekhez. *Erzsi* vig volt nagyon, dalra dalt zengett csókos ajka.

Berkes Mihály sem aludt az éjen. Nem fogta szeméit az álom. Boldogsága hajnala derengett. Nem lesz többé komor, magános életre kárhóztatva. Szíve úgy tuláradt édes érzéssel, hogy még a szeme is könybelábadt tőle. Mikor meg már nem győzte bevárni a virradatot, előhívta a sánta *Miskát*.

— Eredj már te *Miska*, nézz szét ott! Mit csinálnak? Van-e nagy készüllet? . . . Én nem mehetek, mert ilyenkor nem illik a menyasszonyos házba menni! De siess te *Miska*! . . . Nézz körül s különösen *Erzsi* figyeld meg van-e jövedve?

Hogy a *Miska* elment, széles jókedvében fűtyölni kezdett. Majd kiment az udvarra s feltekintett a kékboltoz égre, a derengő hajnal egymásután oltogatá el az ezüst-esillagszikrákat s hogy az a biborpalást feljebb terjedt, úgy úgy tetszett *Berkes Mihálynak*, mintha az egy

Folytatás a mellékleten.

válasz mellett adásér rendelt

toralj nál (1 got k szület ben;

Szent tására

Leó p el a pápa látána szersn helyte

Kuba nem a hajóh

dán, fordul mény rende

nácsk déber

aki vel mit arr esa ma ket a n és bán nép ben gon dog hál

pót-r

gyaro 1848. szág nek nepel délyi lának Dáni ter k

rőzsa szép

ocsu alig

miko tad-e

is lá jegy nál meg zott, Tisz

Ez állt kint göm

len kozá rossz gond jaidu

A vármegyei szegényalapra ügyelő választmány, Matolai Etele alispán elnökle mellett, tegnap d. e. ülésezett. Segedelem-adásért benyújtott folyamodások voltak napirenden.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál (1898. máj. 28-ától jún. 3-áig) a) házasságot kötött: 4 pár; b) kihirdetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 10 esetben; d) elhalálozott: 15 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Ferdinánd bolgár fejedelem és felesége Szentpétervárra utaznak a cári család látogatására.

Umberto olasz király levelet intézett XIII. Leó pápához s fölkérte, hogy a papságot tiltsa el a nép lázításától az állami rend ellen. A pápa felelt a királynak s levelében mély sajnálatának adott kifejezést a történetek fölött, egy szersmind kijelentette, hogy a papság eljárását helyteleníti.

Az amerikai hadihajók San-Jago de Kuba alatt bombázní kezdték az erődöket, hanem a szárazföldi ütegektől támogatott spanyol hajóhad elűzte őket.

Hírek az országból.

A koronázás évfordulója. A jövő szerdán, június 8-án, lesz a koronázás 31-ik évfordulója. A nemzet életében korszakos eseményt a hazai iskolákban alkalmi ünnepek rendezésével fogják megülni.

Széll Kálmán a magyar delegátusok tanácskozásait berekesztett ülésen mondott beszédeben Öfelségéről így emlékezett meg:

Emelkedjünk utolsó szavunkban ahhoz, aki az ő nagy fejedelmi erényeivel és tetteivel bennünket magához minden alkalommal, mindenütt és mindenhol felemel; tekintsünk arra, aki a maga nagy, nemes alakjával nemcsak tekintetünket vonzza magához, hanem magához láncolja sziveinket is és aki sziveinket eltölti a mi hagyományos, a mi öröklött, a mi változhatatlan és tartozó köteles hűségi és lojális érzelmeink mértékén tul tisztelettel, bámulattal, odaadással és hálával; aki övezve népének szeretetétől áll előttünk és akit ebben a szeretetben, ebben a hálában az isteni gondviselés minél tovább tartson meg boldogan, erőben, hogy népeinek szeretetét és háláját minél tovább élvezhesse!

Török József gróf ungi főispánnak a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta a király.

Az unió ünnepe. Erdélyországnak Magyarországgal való egyesítését, vagyis az uniót 1848. máj. 30-án mondta ki a kolozsvári országgyűlés. A történelmi jelentőségű eseménynek 50-ik évfordulóját hazafiai kegyelettel ünnepelte meg pünkösöd napján Kolozsvárt az erdélyi magyarság. A magyar állameszme diadalának e ragyogó ünnepén a magyar kormányt Dániel Ernő báró kereskedelemügyi kir. miniszter képviselte.

rózsaszín gömbbő idomulna s ragyogna előtte szép szívárvány színben.

Bámulta azt a képzelt gömböt. Akkor ocsudott fel merengéséből, midőn sánta Misi alig lihegve elébe állott.

— No, mit láttál? Ugy-e: jó kedvük van?

— Hej nagy zaj van ott, gazduram!

— Szamár vagy! . . . Hát hogyne volna, mikor lakodalomhoz készülnek. Hát Erzsit látad-e? . . . Ugy-e, dalol ő is?

— Nem látam biz én, gazduram, de nem is látja azt többet senki. Az éjjel megszökött a jegyzővel valamerre. Eppen amiatt van Somosnál a nagy zaj. Somos káromkodik, Somosnét meg a Tisza partján fogták el. Ugy gondolkozott, hogy ilyen szegény után legokosabb lesz a Tiszába vesztetni magát!

Berkes dermedten nézett a beszélő fiura. Ez az egész dolog megfajthetetlen talányként állt előtte és szinte hihetetlenül vetette fel tekintetét az égboltra. Kereste azt a szívárványos gömböt, de nem volt az már látható sehol. . .

Nem tudta mit csinál. Öröm és bánat hirtelen váltakozása megfosztotta egyidőre gondolkodásától. Dühhöz ütötte nyakon Miskát, ki a rossz hírt eljuttatta neki s ezután önsorsára gondolva, ismét feltekintett az égre és keserűen jajdult fel:

— Szappanbuborék vala! . . . Szétpattant!

Szini Péter.

Különfélék.

Legkegyesebb adományok Öfelsége a király, kabinetirodája úján s főispánunk ömeltősége előterjesztésére, Hlopák Mihály helmezkei, Tegze Mihály b-olaszai és Pajkossy Miklós komlóskaik gk. tanítóknak egyenkint 15 ftnyi, — özv. Chira Agostonné, szül. Kontratovics Anna u'icsi lakosnak 25 ftnyi, végre özv. Baltovics Mihályné lasztóci lakosnak 10 ftnyi legkegyesebb adományt küldött saját pénztárából.

Személyi hír. Orlay Antal dr., honvédelmi miniszteri segéd-titkár, mint hivatalos kiküldött, a közigazgatási hivataloknál vezetett katonauigyek megvizsgálása céljából vármegyénkben időzik.

Kinevezések. Gaál Sándor dr. gyakorló orvos Trencsénben, Gaál Sándor varannai gyógyszerész tisztelt barátunknak derék fia, a m. kir. honvédséghez főorvossá neveztetett ki, — amit örömmel hozunk köztudomásra. — Szászi Kovács Géza, ujhelyi törvényszéki jegyző, a rimaszombati törvényszékhez albiróvá neveztetett ki.

Az égetteknek. A belügyi kir. miniszter, főispánunk előterjesztésére, a m. j. sz. t. b. égetteknek százötven forintnyi segédelmet küldött.

Kitüntetett tornázók. A pünkösdi ünnepek alatt Szatmáron tartott tornaversenyen az ujhelyi főgimnázium harmincnyolc diákjának is kijutott a babérból, mert a zsűri két díszoklevéllel és egy bronzéremmel jutalmazta ügyességüket.

Lelkeszi kinevezés. Z. Dienes Adorjánt, Dienes István kis-azari nagybirtokos jeles képzettségű papját, Brailába (Romániába) lelki pástorrá nevezte ki a csanádi püspök. Az ifju lelki pástort, kit nemcsak mély vallásos érzélem, hanem kipróbált hazafias hűv, párosulva okos tapintattal, jellemezznek. már át is telepedett új állomáshelyére, ahol reá, a majd 40,000 főnyi oláhság között élő rom. kat. magyar hívei élén, a lelki pástori teendőikön felül, hazafiai szép hivatás is vár, hogy t. i. a brailai magyarságot az eloláhosodás veszedelmétől óvja, oltalmazza és tántoríthatatlan hűségben, ragaszkodásban az édes magyar haza iránt megtartsa. Kívánjuk az ifju lelkipástornak, úgy is mint lapunk jeles dolgozó társának, hogy ott, a messze idegenben kifejtendő egyházi és hazafiai nemes ténykedésén legyen és maradjon a magyarok istenének áldása!

Kitüntetett községi bírák. Öfelsége a király, főispánunk ömeltősége előterjesztésére, Szakács Károly nagy-tárkányi, Kuti Mihály lukai és Gönczy András nagy-géresi községi bíráknak „hű és buzgó szolgálataik elismerésül“ az ezüst-éremkeresztet adományozta. — A kitüntetett bírák különösen a paraszt szocialista mozgalmakor tanúsított megbízható és eredményes szolgálataikkal érdemelték ki a legmagasabb elismerést. — Éljenek!

Tanügyi értesítés. A s. a. ujhelyi rom. kat. főgimnázium igazgatóságától vettük az értesítést, hogy a tanévet záró vizsgálatok a következő napokon fognak megtartatni. — Június 14-én: VII-I. hittan, 15-én: VII. természettan, mennyiségtan, politikai földrajz, VI. latin, görög nyelv, görögpótló irodalom. V. magyar és latin ny. IV. rajzoló geometria, természetrajz. 16-án: III. magyar, latin és német ny. II. számtan, rajzoló geometria, földrajz. I. magyar és latin ny. 17-én: VII. magyar és latin ny. VI. német ny. és történelem V. történelem, természetrajz, mennyiségtan. 18-án: VI. mennyiségtan, természetrajz, magyar ny. III. történelem, fizikai földrajz. II. magyar és latin ny. 19-én: rajz, gyorsírás, francia ny. 20-án: IV. történelem, mennyiségtan. V. görögpótló irod. görög ny. és német ny. VII. német, görög ny. görögpótló irodalom. 21-én: sz. gyónás és áldozás. 22-én: I. számtan, földrajz, rajzoló geometria, IV. latin, magyar és német ny. III. rajzoló geometria, számtan. 28-án: ének és tornaszat. 29-én: „Te Deum“. E vizsgálatok nyilvánosak lévén, a t. szülők és tanügybarátok szívesen látott vendégeikül fognak tekintetni.

Halálozás. A sors megrendítő csapása érte a Reichard-családot és vele a helybeli „statusquo“ izraelita hitközséget, Reichard Mór ifj., a népbank főkönyvelője, az izr. hitközség egyik legműveltebb és legelőkelőbb tagja, folyó hó 1-én Budapesten, hol gyógyulást keresett, 55 éves korában jobb létre szenderült. A megboldogult fiatal korában egész idejét, a szó legszebb értelmében, a tanulásnak szentelte. A magyar, német és héber irodalomban jártas volt, mind a három nyelven ügyesen tudott írni, sőt, ha ideje engedte, még kisebb verseket is, különösen epigramokat szerettetett írni, amiről a „Zemplén“ nek is tudomása van. Ernyedetlen szorgalom, pontosság, részrehajlatlan következetesség, ritka szívósság, elmés társalkodásmód, alapos tudás: ezek s hasonlóak azok a szép tulajdonok, mik a megboldogultat jellemezték. A hitk. iskolaszéknek éveken át volt buzgó tagja és a hitközségi életben is élénk részt vett. Kétségbe kell esni az emberiség fölött, hogy éppen ily jeles és nemeslelkű férfúnak annyi fáradozás

és törekvés után ily korán és idegenben meg kell halnia! Meghatottan veszünk búcsút a derék férfutól. Szunnyadozzék békében ott az idegen sírboltban! Áldás poraira! **K** — A Népbank az alább közölt gyászoló jelentést adta ki: A s. a. ujhelyi Népbank, mint takarékpénztár, mély fájdalommal tudatja 18 éven át buzgón és szorgalommal működött főkönyvelőjének, ifj. Reichard Mórnak f. évi június hó 1-én Budapesten történt gyászos elhunytát. S. A. Ujhely, 1898 június 2-án. — Béke hamvaira!

Nyári mulatság. A városi kaszinó tegnap tartotta nyári mulatságát Abonyi Mór kert helyiségében. Lefolyásáról mához egy hétre referálunk.

Honosítás. Weisz Emil, több éven át helyben lakó szorgalmas és már is jó hírnek örvendő órák és ékszerész polgártársunk, a belügyi miniszter leirata alapján Sátoralja-Ujhelyben honosságot nyert és a magyar állampolgári esküt folyó hó 2-án Matolai Etele alispán kezébe letette.

Időjárás. A regeszerűen „piros“ pünkösöd az idén nálunk igenis színtelen volt, mert a ragyogó napnak színét sem láttuk, a helyett azonban szorgalmasan szitált az eső, sőt percenkint olyan hideg zuhanást zúdított alá, hogy csak úgy dideregtünk belé. Hál' istennek mégis, hogy amiért imádkoztak, a ragyogó napsugár, szövetkezve jóindulatu széllel, bekövetkezett és talpra állította a lefektetett kalászos növényzetet. Tegnap reggeltől azonban ismét annyira lehült a levegő, hogy felillett az őszi kabát.

Nyilvános nyugtató. Thuránszky László ur a lucernásán Vojtkó Dankó és Gyurkovics által tett kárának büntetéséből befolyt összeget az árvaháznak ajándékozván, midőn ennek átvételét elősmerem s a pénztárba lett beküldését jelentem, fogadja a tisztelt adományozó ur az árvák nevében is kifejezett hálás köszönetemet. Dókus Gyula elnök.

A gondatlanság következtése. O . . . S . . . borbély, a minap Széchenyi-téri üzletében egy rozsdás revolver tisztogatásával foglalkozott, miközben vigyázatlansága és gondatlansága miatt a fegyver kezében elsült s a golyó az előtte álló Bulyovszki István nevű tanulója hasába furódott; szerencsére azonban nem hatolt a hasüregebe, hanem a bőr alatt futva, hátán, a lapockája alatt állott meg, a honnan Szepessy Arnold dr. városi orvos mihamar kivette. Az ekként is súlyosan sérült fiút a rendőrség kórházba szállította, O . . . S . . . ellen pedig az eljárást, vétkes gondatlanság miatt, megindította.

Meghívó. A homonnai felső-kereskedelmi és polgári iskola ifjusága folyó hó 8-án júniást rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel megdívja a rendező bizottság nevében: Klár Sándor rend. biz. elnök.

Amatőr-kiállítás. A Kassán folyó hó 19-én meggyitandó felsőmagy. orsz. amatőr Kiállítás végrehajtó-bizottsága egy XI. csoport (vadász trofeák) megalakítását határozta el. Kiállíthatók: a Felső-magyarországon szerzett vadász trofeák kiváló példányai: kitömött vadak (repülő vadak is) szarvas és szaggancsok, dámlapátok és zergekampók. stb. Beküldés határideje: június 10-ike. A kiállított tárgyak becsomagolásánál a visszaküldés alkalmával a bizottság a legnagyobb gondossággal fog eljárni. Az igazgatóság.

Lelkesz-meghívás. A kovácsvágási ev. ref. gyülekezet t. Janka Károly segédlelkészét hivta meg, illetve kérte föl, hogy az üresedésben lévő lelkeszi széket náluk foglalja el. Janka lelkész engedve a feléje irányult közbizodalomnak, a meghívást elfogadta. — A nyereséges meghíváshoz szívesen gratulálunk a kovácsvágási szomszédoknak, ugyszintén ifju lelkészeknek, a mi kedves munkatársunknak is, új otthonában üdvöt, kívánatának teljesedést!

Felhőszakadás. Mád városból írták: Máj. 30-án éjjeli 11 óra után, vészharang hangja vere fel a mély álomba merült lakosságot. Az órákon át tartott felhőszakadászerű esőzés hirtelen megnövelte a városon átfolyó patakocsa vizét, mely a mederből több helyen kitörve, hidakat rombolt le, az útjában talált épületrészeket megrongálta és körtormelékkel behordta az alantabb eső kereteket. Kint a határban a vetésben, a hegyeken pedig a szőlőkben okozott kiszámíthatatlan kárt a felhőszakadás,

Szavazatbontás. A f. zempléni ev. ref. egyházmegye megüresedett esperesi állására jún. 1-ig kellett beadni a szavazatokat. A beérkezett szavazatokat folyó hó 4-én bontotta fel Fejes István esperes elnökle alatt a Dókus Gyula, Nemes Lajos világi tanácsbírákból és Kádár János, Kozma Antal egyházi tagokból és Thuránszky Zoltán dr. egyh. m. ügyészből álló bizottság. A beérkezett 29 szavazatból 23 szavazattal, tehát nagy többséggel, Sárkány Imre gál-szécsi ev. ref. lelkész lett elválasztva. Mellette legtöbb szavazatot nyert Ujj István ladmócsi

lelkész, 4-et. Ugyanezért bontatott fel a betöltendő vil. tanácsbírói állásra beérkezett 29 szavazat is, melyből 14 Mándy István homonnai főszolgabíróra, 9 ifj. Isaák Jánosra esett, akik között új szavazás lett elrendelve. Hat szavazat mások között oszlott meg.

— **Baleset.** Zboray Béla, mesterinas, e napokban, egy 6 m.-méteres kaliberű flóbert-fegyverrel véletlenségből (?) Hrilyák János 13 éves fiú lábába lőtt s rajta ezzel súlyos sebet ejtett — (Ime egy szomorú eset, aminőnek bekövetkeztetéséről már nem egyszer szólottunk s most újra is figyelmeztetjük a rendőrséget, hogy lépjen föl preventive és késedelem nélkül a Flobert-puskások ellen. Szerk.)

— **Rövid hírek.** Elfogott tolvaj. Demeter Ferenc örösi származású 17 éves napszámos a múlt héten azzal hálalta meg Ny. Ö. szolgálatában álló Kocsis János nevű és mesterségére is kocsis cimborája szívességét, hogy heteken át az istállóban hálólhelyet adott neki, hogy óráját, ruháját, lábbelijét s egyéb holmiját ellopta s azzal megszökött. A rendőrség távirati megkeresésére a fiatal tolvajt a csendőrség Agárdon elfogta. A lopott tárgyak is megkerültek. — **Garázda ember sorsa.** Horváth Farkas nyugalmazott csendőr-örmmester, most munkafelügyelő, mint szerföltött garázda, iszákos ember ismeretes a rendőrség előtt, aki sajnálatra méltó feleségével is folytonos hadi lábbon áll. A minap ez az izága ember részeg állapotban ismét üldözni kezdte feleségét s közben az utcán revolverből kétszer lőtt. Két rendőr alig bírta megfékezni s megvasalva bekísérni. Büntetésének kiállása után a városból egyszersmindenkorra kitiltják.

— **Felsőmagyarországi amatőr-kiállítás.** Ez a hivatalos címe annak az érdekes kiállításnak, mely a folyó hó 19-én nyílik meg Kassán. E tárlaton nem professzionátus, hanem csakis műkedvelő festők, faragók, fényképészek és amatőrgyűjtők műtárgyai lesznek kiállítva. A felsőmagyarországi előkelő körök igen érdeklődnek a kiállítás iránt s a bejelentők közt vannak Windisch-Grätz hercegné, Pongrácz Vilmos gróf Sennyey Gézáné báróné, Schell Sára báróné stb. A kiállítás védője Bubits Zsigmond kassai püspök, elnöke Péchy Zsigmond főispán és Hornyay Ödön törvényszéki bíró, mint a végrehajtó bizottság elnöke, nagyban buzgólkodnak a kiállítás sikere érdekében, melyet a kassai Fehér-Kereszt és a Nőegyesület javára rendeznek. A kiállítás megtekintésére Budapestről is sok vendéget várnak.

— **Időjárás júniusra.** Falb Rudolf idei jóslatában a következő adatok vannak június hónapra: Elsejétől 8-ig enyhe idő, de jelentékeny csapadék. Június 4-ike másodrangu kritikus nap (csakugyan didergő hives volt — Szerk.) 8-án vihar lesz. 9-től 14-ig sok csapadék, a hőmérséklet középen alul lesz. 12-én havazás lesz az Alpeseken, 15-től 18-ig az esőzés szünetel, a hideg megmarad. 19-től 21-ig megint esik, a hideg tovább tart. 19-én harmadrendű kritikus nap lesz. 22-étől 30-ig az esőzés egészen eltűnik s valamivel melegebb lesz.

— **Kassai löversenyek** június 19. 20 és 21. lesznek. Zárónap a nevezésre: június 11. — A kassai falkavadásztársulat versenytitkársága (Kassa. Főutca 4. szám.)

Faulárd-selymet

65 krtól 3 fnt 35 krajczáig méterenként — japáni, kíniai, s. a. t. a legújabb mintázatok és színekben, fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 fnt 65 kr. méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhöz szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldenek: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.** — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 2.

Egyesületi élet.

A „Bodrogközi jótékony nőegyesület” alaptökeje gyarapítására befolyt a „Zemplén” mult számában közzétett leszámlolás szerint: 959 ft 92 kr. E hét folyamán felülfizetés: Br. Sennyey Istvántól . 50 ft Br. Sennyey Miklóstól. 20 ft 70 ft Összesen: 1029 ft 92 kr. azaz egyezerhuszonkilenc forint és 92 kr. Perbenyik, 1898. jún. 4.

Gróf Mailáth Józsefné.

Meghívó.

A Magyar Szent-Korona Országai Vöröskereszt egyesületének s. a. ujhelyi fiókja S. A. Ujhelyben, a vármegyeháza kistermében, f. 1898. évi június 12-én, délután 1/23 órakor választmányi, ezt követően pedig ugyanezen napon délután 3 órakor évi rendes közgyűlést tartja.

Ezen ülésekre a választmány, illetve a fiók-

egyesület tisztelt tagjait meghívni szerencsém van.

Hazaíás üdvözléssel:

S. A. Ujhely, 1898. június 4.

Dókus Gyula s. k.

mint a s. a. ujhelyi fiókegyesület elnöke.

Meghívó.

A s. a. ujhelyi árvasegélyező és jótékony egyesület t. tagjait folyó évi június hó 12-ik napján d. u. 4 órakor a vármegyeház nagytermében tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívom. S. A. Ujhely, 1898. évi június hó 4-én.

Dókus Gyula, egy. elnök.

Tárgysorozat. — 1. Elnöki előterjesztés. 2. Titkári jelentés. 3. A mult évi számadások megvizsgálása s a felmentvény megadás. 4. A jövő évi költségelirányzat megállapítása. 5. Netaláni indítványok tárgyalása.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

I.

S. A. Ujhely, 1898. jún. 1.

Kérelem hasznos madaraink érdekében.

Most a fészkelési időszakban, amely hasznos madaraink zömére nézve június hó végéig tart, hatóságokhoz s minden intelligens emberhez intézzük azon kérelmünket, hogy a községi erdőben s a magánosok kertjeikben, szőlőikben a kártékony, erkölcsdurvító, naplopásra szoktató gyermek-sportot, a fészekszedést, minden kitelhető módon akadályozzák meg.

Sokszor hangoztatott igazságok untató ismétlése volna a madárvédelem fontosságának fejtegetése, a helyett a hatóságokat egyszerűen figyelmeztetjük arra, hogy országos törvény és hatályba lépett szabályrendelet teszük köteleességüké a hasznos madarak oltalmazását, s mi csak szerényen figyelmeztetjük intézkedni hivatott hatóságunkat ama — úgy látszik — teledésbe ment törvényre, egyszersmind hangsúlyozzuk, hogy a madár-állomány fentartása érdekében a jelzett évszakban lehet a legsikeresebben tenni valamit.

Legalább annyit óhajtanánk, hogy az erdőkerülő vasárnap délutánonként a városhoz közel eső erdőszéleket járná be, ahol a gyermeksergely, helyesebben a vásott kölykök légiója üzi a fészekszedés nyomorult kedvtelését. Különösen felhívjuk mező- és erdőrendőri hatóságunk figyelmét a flóbert-puskások rendellenes csatangolásának megakadályozására. Sajnos, azok között már jól öltözött gyerkőcök és felnőttek is láthatók a csalitokban, nem csekély megbotránkoztatására a jó izlésnek, a nemesebb és humánusabb felfogásnak, sőt nem egyszer a férfias komolyságnak is, amelyekkel homlokegyenest ellenkezik, hogy intelligens ifjú, vagy pláne bajszos ember mulatságát találja az ártatlan apró madárkak lepufoztatásában. E tekintetben kérő szót intézünk a helybeli főgimnázium igazgatóságához is, hogy ne sajnáljon a vezetése alatt álló intézeti ifjusághoz pár figyelmeztető szót irányozni.

Vajha társadalmunknak okosabban s nemesebben gondolkoró tagjai gondolnának a madárvédelem feletti fontos és elodázhatatlan szükségü ügyével!

Egy természet-barát.

II.

A döghúst áruló mészárosok ellen.

Sztropkó, jún. 3.

A nemesebb érzékkel született emberiség jobb izlésének törvényei tiltják, hogy az ugyszólván főbb táplálékunkkal, a hússal üzőtt gonosz manipulációk felett könnyelmű gondatlansággal egyszerűen napirendre térjünk.

Hiszen az emberiség legsalakja is megbotránkozással fogadta azt az első percben hihetetlennek látszó hírt, hogy az emberi bőrből kivetkőzt mészárosok, valóságos hiénák Sztropkó város és vidékének lakóit hosszú évek során át dögrováson levő, sőt elhullott állatok hússával traktálják.

Hogy jogos-e a lakosság nagyfoku felháborodása: az ocsmány üzelmek beláthatatlan hosszú sorozatából bemutatunk egy esetet e lap t. olvasóinak, hogy némi fogalmat szerezzenek az immár türhetetlen állapotokról és hogy a mi elrettentő példánkból merítsen magának okulást.

Május 8-án Mrazócz községben Racza Katalintól Vesztreifer Izsák és Friedmann Náthán döghusliferánsok megvásároltak potomárért egy 2 éven felüli beteg üsző-borjút. Szmoliga Mihály fuvaros, akit ezek a jeles firmák felfogadtak hogy a beteg állatot Sztropkóra szállítsa be, azon aggodalmának adott kifejezést, hogy a nagyon beteg borju aligha bírja ki az utat Sztropkóig, de ezek unszolására az állatot szekérre tette és folytatta útját. Mínyócz község határában a szegény beteg jószág kilehelte párját. Ez azonban korántsem ejtette kétségbe az efajta jelenetekhez már hozzászokott sőtét lelkületű liferánsokat, hanem a fuvarost arra kényseríték, hogy a már élettelen állat nyakát a lát-

szat kedvéért vágja meg; de mert ez, nemes szívének sugallatát követve, megtagadta e tekintetben az engedelmességet, hát az éppen arra vetődött Maszkály József cigányt nyerték meg egy kis szivertősi árán a hóhéri szerepre, ki is, bár megjegyezte, hogy a döglött marhának nem szokás a nyakát megvágni, mindazonáltal oly lelkiismeretesen megfelelt feladatának, hogy a döglött állatnak fejét teljesen elvasztotta a törzsétől.

A műtét után azonban már nem lévén batorságuk a döglött állatot Sztropkóra beszállítani, azt a szomszéd Sandal községben megnyúzták és a már feldarabolt húst, mint valami jófajta delikateszt, beszállították Sztropkóra, ahol minden fenakadás nélkül szabadon kimenték. Az előnyomozat szerint 65 kgr. döghúst fogyasztott el 36 család! Minthogy pedig a szakértői becsüsk szerint e borju legalább is 120 kgr-t tett ki, azt kérdezzük, hogy a hiányzó 55 kgr. hova lett? Mert a liferánsok azon állítását, hogy a hiányzó húst a kutyuk lopták el, ily takarékos és elővigyázó emberekről nem tehetjük fel.

Ez az egy eset is utig elég volna, hogy elrettentő példaként a legszigorubb módon lakojának a hitvány bünösök, ámde mert a bünlajstrom egész sorozata áll előttünk — melyhez az adatkat maga a felizgatott közönség gyűjti — lázas kíváncsisággal várjuk a megnyugvásunkra szolgáló intézkedéseket.

III.

Kérelem a villanyvilágít. rtárs. tek. Igazgatóságához.

A molyok kártékonyasága a szőlő és gyümölcsösökben nagy tényező, az ellen mindenütt védekeznek. E város területén a szőlőbirtokosok nagy telepeinek tövében a világitást kellene felhasználni, mint kitünő irtó szert. Az ivlámpák alá egy-egy függélyes kencével bekent üveglapot alkalmazva, arra temérdek sok moly rátapadna s ott pusztulna el. — Kérem én a villanyvilágitás igazgatóságát, hogy alkalmazza eme védekezést s kicsi költséggel kiszámíthatatlan hasznot tenne. Sátoralja-Ujhely, 1898. június 3.

Löcherer Lőrinc dr.
főorvos.

TANÜGY.

Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: Schneider Jakab, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A. Ujhelybe küldendők.

Mit tehet a tanító a szocializmus meggátlására?

Irta: Vass József.

Felolvasatott a zemplén-vármegyei tanító-egyesület felső-körének 1898. máj. 4-én N. Mihályon tartott alakuló gyűlésén.

(Folytatás.)

Idáig jutva, nézzük, hogy hazánkban az 1891. évben első ízben kitört parasztmozgalom, vagyis agrárszocializmus, a fent említett rendszerek melyikébe sorolható és hol veszi forrását.

Hát bizony ezen mozgalmat a felsorolt rendszerek egyikébe sem lehet sorolni, mert a magyar agrárszocializmus csak végső jalkiál-tásaiban bir szocialisztikus jelleggel; lényegében: a mezői munkás küzdelme, kedvezőbb létfeltételért. E létfeltételek rosszabbulásnak okai közé tartoznak a nagyobb terjedelmű, jól jövedelmező árvédelmi munkák megszünése; megváltozott termelési viszonyok, egészségtelen birtok állapotok, kedvezőtlen munkabérendszerek (uzsora, robot). Ezek az okok vezettek ama kitoréscskekhez, melyek Magyarország gazdag Alföldjén a szocialisztikus eszmék hódítását elárulták és melynek első színhelyei 1891-ben különösen Orosháza, Békés Csaba, Hód-Mezővásárhely és Batonya voltak és melyek oly fenyegetőleg léptek föl a legközelebb elmúlt időben vármegyénk és a szomszédos Szabolcs-vmegye területén; de, melynek tünetei sajnos az ország minden részében mutatkoznak és amelyek féltő, egy a tavalyihoz hasonlóan rosz termés, okvetlenül kitorésre juttat.

Azt hiszem nem tévedek, midőn ezen elmondottak után a veszedelmes mozgalom okául: a szegénységet, a tudatlanságot és a féktelen izgatást jelölöm meg.

Most tehát áttérhetek azon módok és eszközök megjelölésére, melyekkel — szerény nézetem szerint — a veszély ellen a küzdelmet felvehetjük. Itt természetesen csak azon eszközökről lehet szó, melyekkel mi néptanítónk rendelkezünk és melyek hivatásunkkal nemcsak összeférnek, de mondhatni köteleseink közé tartoznak.

I. Legfőbb oka a szegénység levén, nézzük első sorban, mit tehetünk a szegény nép nyomorának enyhítésén. — Ezekre nézve következőket tartanám célravezetőeknek:

1. A tanítóság összessége, ha kell, az Országos Tanügyi bizottság útján indítson erős mozgalmat, hogy lehetőleg minden tanintézetben, de az elemi iskolákban okvetlenül — bármily jellegűek is azok — mondassék ki a tandijmentesség.

Igaz, hogy az elemi iskolai tandij most is csekély, sőt e csekély tandij alól is felmentik a szegény gyermekeket. De a szegény embernél sokszor egy pár garas is nagy összeg és mint-hogy szegénységi bizonyítványért lósson-fusson, melyet, mellesleg megjegyezve — szintén meg kell fizetni — inkább nem küldi gyermekét az iskola és különféle fufanggal igyekszik az ezért járó büntetés alól menekülni. De a tankötelesség logikai folyamánya is a tandijmentesség. Tehát az igazság is a tandij eltörlését kívánja. Az igazsáért sikra szállani pedig kötelességünk.

2. A szegény tanulók ingyen tankönyvekkel láttassanak el. Hogy ezt megtehessek, forduljunk első sorban a könyvkiadókhöz. Minden tankönyvkiadó szívesen fog eleget tenni kérésünknek és a szegény növendékek részére minden tankönyvből egy párt rendelkezésünkre fog bocsátani. Fordítsunk továbbá nagy gondot arra, hogy a növendékek tankönyveiket megkímélik és hogy ezek legalább 2 éven át használhatók legyenek. A jobb módú tanulókkal ajándékoztassuk meg felsőbb osztályba lépésükkor, az utánuk következő szegény tanuló társaikat.

3. Gondoskodjunk, hogy szegényebb növendékeink, kivált a zordabb időben, ruhával láttassanak el. E cél elérésére legalkalmasabbak az u. n. „rongyos egyletek” alakítása. Ez t. i. abban áll, hogy az egylet által e tisztségre választott egyén bizonyos időszakban megjelenik a tehetősebbek házában és az elviselt ruhákat elkéri. E ruhák kijavitva és némelyek átalakítva, igen jó szolgálatot tesznek a gyermekeknek. A tagok azonkívül csekély tagsági díjat fizetnek, melyek a felmerült költségeket fedezik, sőt esetleg új ruhák vételére is szolgálnak.

4. Tapasztalásból tudjuk, hogy szegényebb növendékeink, kivált téli időben, naponta csak egyszer, sőt számosan, hetenkint is csak egyszer-kétszer jutnak egy kis meleg ételhez. E bajon is segíthetünk egy kis jó akarattal. Nagyobb városokban, hol jótékony nőegyletek működnek, azok segítségét kérjük ki kisebb helyeken, hol ilyen egyletek nincsenek, vagy erre a kellő anyagi eszközökkel nem rendelkeznek, ott kérjük meg a tehetősebb szülőket, hogy ők hívjanak magukhoz egy két gyermeket és lássák el ezeket meleg étellel. „Ahol három jóllakik, ott a negyedik sem marad éhen.” Ez nem is jár áldozatokkal és ezzel nemcsak a szegénységet istápoljuk, hanem hazafiasan is cselekszünk.

A rosszul táplált gyermekekből, satnya férfiak és anyák lesznek. Pedig egy nép testi fejlődése, mit jelent nemzetére nézve, bővebben fejtegetni teljesen fölösleges.

Ezek azon eszközök, melyekkel a szegény gyermekeken és ezzel — közvetve — szüleiken is segíthetünk.

És most nézzük mit tehetünk a felnőttek mostoha sorsának javítására.

A szegénység egyik főoka a munka és termény uzsorában keresendő. Az előbbi baj megszüntetéséről, mi néptanítók eszközökkel nem rendelkezünk, ez a közigazgatási hatóságok, a földesurak és bérlők feladata levén, avval ez alkalommal foglalkozni nem kívánok. A utóbbi baj megszüntetéséhez már azonban lényegesen hozzá járulhatunk, mely t. i. abban áll, hogy egyes lelkiismeretlen ágensek kora tavasszal felkeresik a szükségét szenvedő és megszorult szegény földmivelő népet és leendő termésüket potom árán veszik meg, főoka a nép szegénysége és hogy a szegény ember bajosan kap kisebb kölcsönt és ha kap is, drága 8–10%-ot kénytelen fizetni. Igyekezünk kell tehát a szegény embernek módot nyújtani, hogy olcsó kis hitelhez jusson.

(Folyt. köv.)

Értesítés.

A pápai állami tanítóképzőnek a legközelebbi 1898/99-dik tanévben párhuzamos alakban megnyitandó új I. osztályában 20 (5 tel több, mint a folyó tanévben) állami teljes ingyenes; 10 dunántúli ref. egyházkerületi szintén teljesen ingyenes s 15 hatvan forintot (5-tel több mint a most folyó tanévben) állami kedvezményes (féligingyenes), együtt: segélyállomás lesz betöltendő. Folyamodások június hó 29-ig ide küldendők. A felvételi vizsgálatok június hó 29-én tartatnak, melyre az elégtelen osztályzatú, avagy IV. gimn., vagy polgári iskolai osztályt nem végzett növendékek kötelezettenek. Minden tudakozódásra teljesen kimerítő nyomtatott tájékoztató küldetük.

Pápa, 1898. évi május hó 19-én.

Szováthy Lajos,
igazgató.

R.-vezető postája.

S. A. Tarzal. — Közlését a jövő számban megkezdjük.

Közgazdaság.

Elismerés.

A f. év május hó 21-én és 29-én Hardicsán pusztított tüzvész okozta károkat „Az első magyar általános biztosító társaság” azonnal és a károsultak teljes megelégedésére likvidálta. Ezen ténykörülményt a járási főszolgabíró ur hivatalos jelentése alapján amidőn az igazság érdekében minél szélesebb körben való eljuttatás végett teletelítjük, erkölcsi kötelességet vélünk teljesíteni, hogy a gazdaközönség nevében eme ténykedésért „Az első magyar általános biztosító társaságnak” őszinte köszönetünket nyilvánítsuk.

A zempléni vármegyei gazdasági egyesület.

Vármegyei Hivatalos Rész.

12085. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabíróknak.

Az alábbi miniszteri intézkedést a legszélesebb körben leendő közhírrététel s az abban foglaltak értelmében leendő pontos és sürgős eljárás végett másolatban tek. főszolgabíró urnak kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1898. május 31-én.

Matolai Etele alispán.

Másolat.

5307/eln. VII./4. Földmivelségi m. kir. minister. Valamennyi törvényhatóságának. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi május hó 17-én 31666/98—VI. szám alatt kelt átiratában arról értesített, hogy megkeresésem folytán intézkedett az iránt, miszerint a mezei, valamint szálló-munkások menetdíj kedvezményére vonatkozó díjszabási határozmány, a m. kir. államvasutakon, valamint mindazon hazai vasutakon, melyeknek díjszabásai a mezei- és szálló-munkások részére megállapított féláru utazási kedvezmény egy mint a magyar királyi államvasutakon községi bizonyítvány előmutatásának feltételéhez van kötve, akként módosítsák, hogy mezei, valamint szálló-munkások a III. kocsiosztályban a féláru utazási kedvezményt, melyre azon esetben van igényök, ha legalább tizen utaznak együtt, illetve, ha legalább tíz munkás kedvezményes menetdíjat megfizetik, jövőben csak akkor élvezhetik, ha mezőgazdasági munkás minőségüket az 1898. évi II. t. cikk szerint „Munkás-igazolvány”-nyal igazolják. Ertesített továbbá a nevezett minister ur, hogy a m. kir. államvasutak, valamint az illető többi hazai vasutak igazgatóságait utasította, miszerint a szóban levő kedvezmény eme módosítását folyó évi június hó 15-én léptessék életbe. Végül arról értesített a nevezett minister ur, hogy felhívta egyuttal a vasuti igazgatóságokat, miszerint a szóban levő intézkedés életbe lépését alkalmával az állomásokrak arra alkalmas helyein külön hirdetményt függesztessenek ki, melyben az érdekelt munkások a menetdíj kedvezményre vonatkozó, szóban levő feltétel módosítására figyelmeztetnek, az állomásokat pedig külön is utasítsák, hogy mezőgazdasági- és szálló-munkásoknak ily munkásigazolványok nélkül még akkor sem nyújtandó a személyi díjszabás fent idézett cikk határozmányára szerint egyéb munkásokra fennálló féláru menetdíj-kedvezmény, ha 30 vagy ennél több személyből álló csapatban jelentkezzenek is. Erről a törvényhatóságot oly utasítással értesitem, miszerint az illető hatóságok utján haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy egyfelől ezen kedvezményes intézkedés a mezei- és szálló-munkások körébe a legkiterjedtebb módon azonnal közhírré tétessék, másfelől pedig, hogy folyó évi június hó 15-től kezdve a mezei- vagy szálló munkásoknak a menetdíj kedvezmény élvezése végett eddig kiállított szokott községi igazolványok többé ki ne szolgáltassanak. Kelt Budapesten, 1898. évi május hó 22-én Darányi s. k.

12558. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Dr. Thomán Dávid homonnai közkórházi főorvos leköszönése folytán, — a kórházi főorvos, — és esetleg a jelenlegi alorvosnak főorvossá leendő kinevezése folytán az alorvosi állásra ezenel pályázat nyitattik. — figyelmeztetnek a pályázni szándékozók, hogy rendszeresen felszerelt folyamodványokat a mai naptól számított 30 nap alatt hivatalomhoz adják be, ellenesetben a későn érkezendő kérvény figyelembe nem vétetik.

A közkórházi főorvos évi fizetése 600 ft.

A közkórházi alorvos évi fizetése 300 ft.

S.-A.-Ujhely, 1898. jun. 3.

Matolai Etele, alispán.

9923. sz.

T. Zemplén vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabíróknak.

A földmivelségi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának 36074. számú intézkedése folytán közhírrététel végett tudatom tekintetes főszolgabíró urral, hogy a boszniai és hercegovinai országos kormány 1888. évi május hó 14-én kelt 69.000. hirdetménye szerint a következő intézkedéseket léptette életbe.

Ragados száj és körömfájás miatt kérodzóknak Boszniába és Hercegovinába való bevitelle Krassó-Szörény, Moson, Nógrád, Temes és Udvarhely vármegyék területéről tilos.

Sértésvesz miatt élő sertéseknek bevitelle Bosznia és Hercegovinába Magyarországról egész területéről tilos.

S.-A.-Ujhely, 1898. május 31.

Matolai Etele alispán.

1420. I.—98. sz.

A szinnai j. főszolgabírójától.

Hirdetmény.

Naszt Lajos uradalmi tisztartó szinnai lakos házában folyó évi május hó 28-ik napján — egy arany karperec három sor gránáttal, egy arany karperec egy nagy ametiszt kövel — egy arany gyűrű két kövél közepén és két szélén két gyöngygyel — egy arany gyűrű gránáttal közepén és két szélén ugyancsak két gyöngygyel, összesen 60 ft értékben, minden valószínűség szerint házi tulajdonság következtében eltűnt.

Károsult fél kérelméhez képest a közönség ezennel tisztelettel felhivatik, hogy fent körülírt tárgyaknak feltalálás avagy kézhez vétele esetén azokat kellő jutalom elnyerésével alulírott szolgabírói hivatalhoz beszoigaltatni sziveskedjék. Szinnán, 1898. évi június hó 2-án.

Kossuth Elek, főszolgabíró.

2451./I. 98.

A szerencsi járás főszolgabírójától.

Körözvény.

T-harkányi lakos Tóth János 7 éves, szürke, kancalova, felső alkapcsában egy csorba foggal, hátulsó bal combján J. I. bélyeggel június 3-án viradóra elveszett a harkányi ménesből. Körözését elrendelem.

Szerencs, 1898. június 3.

Dr. Szmrecsányi, szbiró.

Nyilt-tér.')

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott elmulaszthatatlan kötelességemnek ösmerem elhunyt fiam, illetve fivérem:

DALL' ASTA SYLVESTERNEK

m. hó 28-án S.-A.-Ujhelyben végbement temetése alkalmából nagys. dr. Schön Vilmos kórházi főorvos urnak az önfeláldozó orvosi kezelésért, — a gyártelepi tisztikarnak, mely tek. Neumann Mór főmérnök s műhelyfőnök vezetése alatt testületileg, jelent meg — úgyszintén a s.-a.-ujhelyi gyártelepi munkásoknak, — a gyártelepi dal-, zene- és önképző-körnek, — a gyártelepi tisztségviselőknak, — végül mindazoknak, kik a temetésen megjelenni kegyeskedtek, ez uton is hálás köszönetünket nyilvánítani.

S.-A.-Ujhely, 1898. június 1.

Dall' Asta Josefín,

Dall' Asta János,

mint anya.

mint fivér.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő postája.

Lengyel Gizela úrnőnek — az „Előkelő Világ” c. heti folyóirat szerkesztőjének: Bpest. Előkelő tartalommal és előkelő stílusban szerkesztett folyóiratát mi nem ajánljuk; mégpedig annál az egyszerű oknál fogva, hogy a „jó bornak nem kell cégér.” A kegyed folyóirata sem szorult a reklám dobszavára. Ajánlja az önmagát. Szíves üdvözlét! P. S. urnak — Bpest. Levelét, a kívántak teljesítéséért, átküldöttük a kiadóhivatalhoz.

Párisi levél. A jövő számban, mivel hogy a mairól lekészt.

M. M. tanító urnak — Mínyóc. Közleménye csak a „Nyilt-tér”-ben láthatott volna napvilágot. Mivel eziránt nem intézkedett: kőziratát a papirkosárba tettük.

— r — ó urnak — Bpest. Auspiciumok, amint előtűnk mutatkoznak, a legjobb eredménnyel kecségtetők. Irányadó körök is szép jövőt jósolnak. A vállalat életrevalóságának méltatásával, mihelyest információink beérkeznek, szándékozunk tüzebben foglalkozni.

G. urnak Szerencs. Kérésére a feleletet megtalálja múlt számunkban. Az teljes lehetetlenség, hogy minden hozzánk intézett levélre levélben adjunk teljesen kongruens válaszokat.

R. M. urnak — Helyben. Tájékozást nyerhet az „Adalékok” most megjelent júniusi füzetének szerkesztői postájából. Az „Adalékok” füzetünk s könyvtáruis uton nem szereshetők meg.

T. K. dr. urnak — Bpest. Kedden vagy szerdán d. u. személyesen teszem tiszteletemet.

Tóth Antal tanító urnak — Szalók. Folyamodását az alispánhoz tessék benyújtani.

A kikelet — Szép vagy — Egy pünkösdi király-ság c. versek nem ütök meg a mi mértékünket.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza,

Kiadó-tulajdonos **Éhler Gyula.**

H I R D E T É S E K.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását vagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem.

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 36 krtól 40 krig. — továbbá **kőbányai palack s r üvegenként 14 kr.**, nagyobb mennyiségben üvege **10 krétt kapható.**

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

M. 964/98. számhoz.

H i r d e t m é n y.

T. Zemplén-vármegye közigazgatási bizottsága f. évi május hó 5-én tartott ülésében 729/1414. sz. a. hozott határozatával a s.-a.-ujhely—kassai that. közut 5—6 klm. szakaszán lévő 17. sz. műtárgy helyreállítását 2912 frt 57 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkát kivitelének biztosítása céljából az **1898. évi június hó 15. napjának d. e. II órájára** alulírott hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

S.-A.-Ujhely, 1898. évi május hó 1-én.

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

1597/98. sz.

Pályázati hirdetmény.

A tarczali m. kir. vinczellér iskola Igazgatósága 600—800 drb. gönczi hordó szállítására pályázatot hirdet.

A hordóknak kifogástalan fából készültnek legalább 135 lit. űrtartalmuaknak és hitelesítetteknek kell lenniök s október hó 1-ig beszállítandók. Az ajánlatok vagy magukra az egyes telepekre (Tarczal, Liszka, Tolesva, Sárospatak, S.-A.-Ujhely) való vagy csak a tarczali állomásra való ingyenes szállítás kötelezettsége mellett teendők.

Ajánlatok 50 kros bélyeggel ellátva július hó 1-ig nyújtandók be a tarczali m. kir. vinczellér iskola Igazgatóságához s ugyanoda az ajánlattal egyidejűleg 1—2 drb. minta hordó is küldendő.

Tarczal, 1898. évi május hó 28.

Kosinsky, igazgató.

Önkéntes nyilvános árverés.

Alulírt mint néhai Rimaszombathy Pál o.-liszikai volt lakos végrendeleti végrehajtója ezennel közhírré teszem, hogy nevezett hagyatékához tartozó, az o.-liszikai határban, a felsőmezőn, a Bertamáson, a Dezsőn levő szántóföldek, a bodrogon tul fekvő rét, a mocsáron levő gyümölcsös és a közös erdő és legelőbeli illetőség **1898. évi június hó 10-én d. e. 8 órakor** O.-Liszka község házánál nyilvános árverésen részletenként elfog adadni. Bántpénz 100 frt. A vételár fele azonnal, a másik fele szeptember 1-én fizetendő. A megvett ingatlan a vevő birtokába a rajta levő termény letakarítása után megy át. A részletes többi feltételek az árverés előtt fognak közölteni.

S.-A.-Ujhely, 1898. június hó 1.

Dókus Gyula,
végrendeleti végrehajtó.

Két kerti melegházba való

vizfűtésre teljesen berendezett készlet, mintegy 400 folyó méter 3—4 hüvelyes vascsövekkel és fűtőkazánnal egész jó állapotban eladó. Értekezhetni **Adriányi** és **Markó** cégnél Kassán.

M. 934/98. sz.

H i r d e t m é n y.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1897. évi december hó 22-én 75309. sz. a. kelt rendeletével a varannó-homonnai that közuton lévő 24. és 25. sz. műtárgy helyreállítását 3911 frt 53 kr., továbbá a sztropkó-havaj-olykai that. közuton lévő 20. s u. n. „Hocsánka“ patak hid helyreállítását 3885 frt 05 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített építési munkát kivitelének biztosítása céljából az **1898. évi június hó 14. napjának d. e. II órájára** alulírott hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok együttes, vagy külön-külön leendő végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz, csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

S.-A.-Ujhely, 1898. évi május hó 28-án

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

5082 drb. tölgyfatorzs eladása.

A szécs-polyánkai (Zemplén m.) volt urbéresek szécs-polyánkai erdejében 5082 darab műfára is alkalmas tölgyfatorzs, a melyek mellmagasságban következő méretekkel birnak. 10—19 cm. 503 darab, 20—40 cm. 1844 darab, 41—60 cm. 1124 darab, 61—80 cm. 916 darab, 81—100 cm. 521 darab, 101—129 cm. 174 darab, és a melyeknek köbtartalma 9218 köbméterre, értéke pedig 12,998 frtra becsültetett **f. évi június hó 16-án délelőtt 10 órakor** Szécs-polyánkán, szóbeli nyilvános árverésen el fog adadni. — Az árverési feltételek kívánatra megküldetnek.

S.-A.-Ujhely, 1898. május 30.

M. kir. központi erdőgondnokság:

Márton Sándor,
m. kir. főerdész.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz egyéb anyagok mellett. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik, mert míg egyszerűen kitűnő hatású szénsavas natriumánál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, másrészt egyéb víz nem is adagolható akkor, ha mint tüdővészeseknél is, vérzésre való hajlandóság van jelen, a mikor tehát a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgáltatokat tesz kevés szabad szénsavával. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és be'ek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

Ezek, s hogy még a hólyag hurutos bántalmainál is kitűnő szolgáltatokat tett, akadályozva a húgsavas sók lerakódását s így a **kő- és homokképződést**, eredményezték azt, hogy úgy a budapesti és bécsi egyetem orvosainál, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei, úgyszintén a legelső rendű gyógyhelyek, mint a görbördorf, mindig a legszívesebben használták, mindig előnyt adtak neki a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

Kiváló óvósszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapesten
V., Erzsébet-tér 8. cs. és kir. udvari szállító. V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésként alkalmazták közszenynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzése nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

Kleinmann és Klein

épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók:
Tölgyfa gerendák, szarufák, lécek, továbbá:
Kapu oszlopok . . . . . 1 frittól 2 ftt 50 krig.
Kerítés oszlopok . . . . . 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerékgyártóknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllöket; nyirfa és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri:

Kleinmann és Klein.

A „MISKOLCZI HITELINTÉZET“ áru- és terményraktáraiban

az ez idei

VI-ik évi gyapju-vásár

beraktározással egybekötve

1898. évi június hó 15-ik napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

A „Miskolczi hitelintézet“ részvénytársaság

Utánnomás nem díjazatik. igazgatósága.

Széphalmon a Mausoleum körüli járdából kikerült **110** □ métert tevő zsólyomkai faragott járdakő eladó! E tárgyban értekezni lehet **Becske Bálinttal,** mint a M. Tud. Akadémia megbízottjával.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

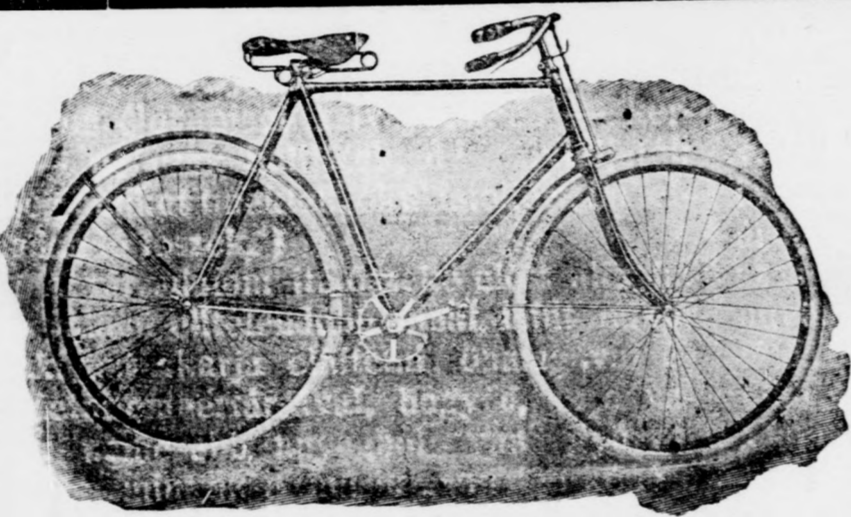

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,

legjobb sorvetőgépek, boronák, szeeska ígók, répvágók, kukorica-morzsoló darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélekek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

„Swift Waftenrad“

fegyvergyári kerékpárok
Zemplén-vármegyei képviselősege:

Kornstein Ignác
S.-A.-Ujhely.

Ajánlok továbbá: **egy teljes szeszgyári berendezést, henczefőző és szesztartánnyal,** ugyszintén: 2 1/2, 4., 8., 12 lóerejű **cséplő-garnitúrákat,** egy **vasesztergapadot** használt, de teljesen kijavítva.

A tavaszi időnyre: Záhonyi eredeti **oberndorfi répmagot,** arankamentes **lóheremagot,** mindennemű **gazdasági gépeket, műszaki szerszámokat** és **anyagokat.**

Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignác.

Kocsiközlekedés a Rankherleini fürdőbe.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **Regeteruskai** állomásról a

Rankherleini fürdőbe

a fürdői szezonon át hetenként háromszor és pedig: vasárnap, kedden és csütörtökön, mindenkor a reggeli vonathoz egy három személyre szóló kocsit bocsájtottam a fürdőbe utazni szándékozók rendelkezésére **2 ftt 20** krért.

Levélbeli avagy sürgöny megkeresésekre a kocsit más napokon bármely vonathoz is kiküldöm.

Tisztelettel:

Glück Herman.

Sürgönczim: **GLÜCK, Regeteruska.**

1-ső huzás már 1898. június 15-én.
2-ik huzás 1898. szeptember hó 15-én.

1 forintért 2

huzásra érvényes

kolozsvári szeretetház

sorsjegyei

4000 nyereménnyel

160,000 korona értékben.

Kaphatók: a rendező-bizottságnál **Kolozsvárt** és **Löv Mihálynál S.-A.-Ujhelyen.**

A bélyegtvény 209. §-a 2-ik pontja értelmében bélyegmentes.

Szmolniczky József nevű 25 éves alacsony, szőke, bajszatlan legény kerestetik, ki Budapesten több helyen volt szolgálatba. Tudósításokat kiadóhivatalunkba kérünk.

A BENSON-féle tapasz

következő betegségeknek és bántalmaknak használható állandó sikerrel: csipő fájás idegfájdalom, helybeli csusz, hátszagatás, hátyöngesség, hátgerincz bántalmak, hörghurut, asthma, megrándulások, idegbántalmak, az izületek bénasága stb. A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr, a pénz előleges be- küldése mellett bérmentve 75 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható S.-A.-Ujhelyben **Kincsesy Péter** gyógyszerész urnál.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a **párisi Dr. BOITON**

Injectio Orientál

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, fölösleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest, V. Nagyköröna-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerházaiban. Pósta megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.
S.-A.-Ujhely Widder Gyula gyógyszerházaiban.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat festék-gyár

Kornsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
 Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mérszben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítanak, és a mi a festék szűrtisztaságát illeti, azonos az olajfestékkel.
 — Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
 S.-a.-Ujhelyben.

Butor-raktár felosztás!

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudására hozni, hogy a „Vörös ökör” épületében lévő **butortermeimben** felhalmozott

BUTORRAKTÁRAMAT

véglegesen megszüntetni szándékozom, minek következtében raktáramon lévő **összes árukészletemet az előállítási és bevásárlási áron alul** adom el.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalomnak megfelelő izlételjes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Raktáramat egészben is eladóvá teszem.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

A Petöfi-utczán lévő házamat eladóvá tettem.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármás hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerertárban.

**ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
 TOKAJ.**

Főraktár: **Nagy Ferencz**, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S.-A.-Ujhely Rákóczi-utca.

ERDŐ-BÉNYE

gyógyfürdő (Zemplén-vármegyében).

A fürdő-idény 1898-ik évi május hó 29-én kezdődik.

Hatása gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitűnő: a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, rheumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek.

Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malariikus bajokban szenvedők részére.

Használhatók: iszap-, vasláp- sós- és villanyfürdők; massage-, izzasztó- és hideg víz-gyógyimód.

Ivó gyógyimódhoz mindenféle ásványvíz van készletben.

A fürdő egészen megújított és új épületekkel bővített. **Uj nagyszerű fürdőlak** egészen kőből, görögszerben építve, földszint elegánsan berendezett fürdőszobák, porcellán-, réz- és fáfürdőkádakkal, első emeletén 30 új szép lakószoba, tökéletesen butoroza, vaságygyal stb. **Uj izraelita vendéglő** schweizerben, szép étkezőteremmel és verandával. **Uj lakóház**, „alföldi lak” 8 szép szobával. **Uj gépház** a fürdőaktól elkülvite.

Szórakozásra szolgálnak: esinos ét-, tánc-, olvasó- s női termek, könyvtár, hírlapok, társas- és tornajátékok, naponként kétszeri tézene.

Terjedelmes árnyékos erdei séta-utak. — Kápolna.

Az étkezés olcsó és kifogástalan.

Házi gyógytár, posta- és telefonállomás helyben van, mely a Szegimalom sürgönyállomástól veszi át a sürgönyöket.

Vasuti állomás: a személyvonatokhoz **Erdő-Bénye-fürdő** (fél órányira); gyorsvonathoz **Liszka-Tolcsva** (1 órányira a fürdőtől).

Fürdőorvos: **DR. KUN ZOLTÁN** Sárospatakról.

Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános czélokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat készit és ajánl a

Budapesti szivattyú- és gépgyár
 részvény-társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
 Budapest, VI., Külső váczy-ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Az **ADRIANCE, PLATT** és Co.

new-yorki gyár világhírű

„**ADRIANCE**”
 kévekötő-, marokrakó arató-
 és fűkaszálo-gépeinek

magyarországi kizárólagos képvisellete.

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint:

vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.

legjuttányosabb beszerzési forrása.

33667

A szövetezet alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESÍTŐ”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Benczúr testvérek czémentgyára

Mogyoróskán,

(Zemplénvármegye, posta helyben.)

Ajánl: Portland és Rómán czémentet, padló- és járdalemezeket legjobb minőségben.

Vasuti állomások: Örmező és Eperje.

↳ Vizsonteladók kerestetnek. ↳